

loonaangifteketen

‘Werken aan dienstverlening’

Meerjarenplan 2022 – 2026

Versie 1.0

Missie van de loonaangifteketen

In het belang van de maatschappij richten de samenwerkende partners binnen de loonaangifteketen zich op:

- *het door de eigenaren borgen van de continuïteit van de opbrengsten van premie- en loonheffingen en de gegevensstroom met aandacht voor kwaliteit en actualiteit*
- *het stapsgewijs en zorgvuldig verkennen en zo mogelijk verzilveren van de kansen om de publieke en publiek/private samenwerking te stimuleren door het beschikbaar stellen van (wettelijke toegestane) deelverzamelingen uit de gegevenshuishouding aan bestaande én nieuwe afnemers waarbij,*
- *zo nodig het binnen waarborgen uitbreiden van de gegevenshuishouding plaats kan vinden mits, de toegevoegde waarde van deze stap aan het maatschappelijk belang evident is.*

Colofon

Versie: 1.0

Datum: 17 juni 2022

Vind en volg ons op

Website: loonaangifteketen.nl en [video](#)

LinkedIn: [loonaangifteketen](#)

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

Ketenbureau Loonaangifteketen © 2022

Nadere informatie: Diantha Croese, ketenmanager loonaangifteketen (diantha.croese@uwv.nl) of Erik van der Starre, strategisch adviseur (erik.vanderstarre@uwv.nl).

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1 Inleiding	6
2 Werken aan dienstverlening	7
3 Basis op orde: borgen van continuïteit en stabiliteit	9
4 Vakmanschap van de medewerkers	12
5 Versterken en bevorderen van gegevenskwaliteit	13
6 Gegevensbescherming	15
7 Beperken van risico's	17
8 Zichtbaarheid	18
9 Bijlagen	20
9.1 Normenkader	20
9.2 Lijst van afkortingen	21
9.3 Geraadpleegde bronnen.....	22

Voorwoord

De Coronapandemie en de beperkende maatregelen hebben de afgelopen twee jaren een grote stempel gedrukt op de samenleving en uiteraard ook op de loonaangifteketen. De afgelopen jaren hebben medewerkers thuis gewerkt en digitaal samengewerkt. Wij zijn trots op het feit dat de loonaangifteketen ook onder deze omstandigheden goed heeft gefunctioneerd.

Het belang van kwalitatief goede, maar ook actuele gegevens staat door het gebruik van onze gegevens bij de uitvoering van de noodmaatregelen bij een ieder weer op het netvlies. Wij beseffen dat het nog meer benutten van de potentie van de loonaangifteketen kan bijdragen aan het verbeteren van de dienstverlening van onze afnemers aan de maatschappij en daarmee ook kan bijdragen aan het herstellen van vertrouwen van burgers en andere partijen in de overheid.

Er is in samenspraak met alle partijen in ons ecosysteem een nieuwe missie geformuleerd die luidt: *In het belang van de maatschappij richten de samenwerkende partners binnen de loonaangifteketen zich op:*

- *het door de eigenaren borgen van de continuïteit van de opbrengsten van premie- en loonheffingen en de gegevensstroom met aandacht voor kwaliteit en actualiteit*
- *het stapsgewijs en zorgvuldig verkennen en zo mogelijk verzilveren van de kansen om de publieke en publiek/private samenwerking te stimuleren door het beschikbaar stellen van (wettelijke toegestane) deelverzamelingen uit de gegevenshuishouding aan bestaande én nieuwe afnemers waarbij,*
- *zo nodig het binnen waarborgen uitbreiden van de gegevenshuishouding plaats kan vinden, mits de toegevoegde waarde van deze stap aan het maatschappelijk belang evident is.*

Met deze missie borgen we de aandacht voor de continuïteit, maar ontstaat ook ruimte om nieuwe samenwerkingsrelaties tot stand te brengen, nieuwe en bestaande afnemers beter te bedienen en onze maatschappelijke bijdrage te vergroten.

Er liggen voor de betrokken organisaties nog grote uitdagingen op het gebied van de informatievoorziening. Systemen moeten onderhouden en vernieuwd worden. Er liggen veel beleidsvoornemens van het nieuwe kabinet, die ook impact op de loonaangifteketen zullen hebben. Dat vraagt afstemming op de inhoud, op de planning en de implementatie. Het dichterbij elkaar brengen van beleid en uitvoering is noodzakelijk. Het vroegtijdig betrekken van de ketenpartners is essentieel om risico's te signaleren en maatregelen te treffen om die risico's te beperken.

Ondanks onze jarenlange ervaring op het gebied van samenwerking blijft het een uitdaging om elkaar op het juiste moment te betrekken bij ontwikkelingen die de loonaangifteketen raken. Door de digitale manier van werken van de afgelopen jaren zijn relaties soms wat verwaterd en is de directe betrokkenheid minder voelbaar geweest. We zullen ons in de komende periode inspannen om de banden met onze omgeving weer aan te halen en elkaars nabijheid weer op te zoeken.

We hebben immers in het verleden geleerd dat alle samenwerkingsdimensies (proces, inhoud, relatie en cultuur) aandacht behoeven om succesvolle samenwerkingen tot stand te brengen, maar ook in stand te houden.

Het motto van het voorliggende meerjarenplan is 'Werken aan dienstverlening'. De loonaangifteketen is immers geen doel op zich, maar een middel om met elkaar de maatschappij beter te bedienen.

Diantha Croese, ketenmanager van de loonaangifteketen

1 Inleiding

Opbouw van het meerjarenplan

Het meerjarenplan 2022 – 2026 heeft ten opzichte van de eerdere meerjarenplannen van de loonaangifteketen een gewijzigde indeling en structuur gekregen. Hiermee wordt aangesloten op wensen die leefden bij het lijnmanagersoverleg (LMO) om het meerjarenplan van de loonaangifteketen meer gestructureerd aan te laten sluiten op de vastgestelde jaarplanning van –in het bijzonder- Belastingdienst en UWV.

Positie meerjarenplan loonaangifteketen

Het meerjarenplan geeft zicht op de ontwikkelingen die het LMO in haar omgeving ziet en die impact hebben op de loonaangifteketen in de komende periode. Het meerjarenplan is opgesteld in afstemming met de keteneigenaren en ketenpartners. Het document is dan ook met name voor hen bedoeld. Het meerjarenplan geeft daarnaast het ecosysteem van de loonaangifteketen inzicht in deze ontwikkelingen. Jaarlijks krijgt het plan een update. Het is nadrukkelijk geen schets van een stip op de horizon of een nieuwe houtskoolschets. De gesprekken over die onderwerpen zullen naar verwachting in het najaar van 2022 op bestuurlijk niveau aanvangen.

Jaarlijks wordt naast het meerjarenplan ook een activiteitenplan opgesteld met een nadere concretisering van deze activiteiten. De inhoud van het meerjarenplan wordt bepaald door het LMO en wordt vastgesteld door het Kernteam Loonaangifteketen.

Begrippenlijst

- Keteneigenaren
Belastingdienst, CBS en UWV
- Ketenpartners
De organisaties die deel uitmaken van het uitvoerende proces, zoals softwareontwikkelaars, salarisadministrateurs, AOL en (potentiele) afnemers. Daarnaast ook de verantwoordelijke departementen Financiën, Sociale zaken en Werkgelegenheid en Economische Zaken en Klimaat.
- Ecosysteem
Dit zijn, naast de keteneigenaren en ketenpartners, alle partijen die belang hebben bij een optimaal functionerende loonaangifteketen
- Normenkader
De door het Kernteam vastgestelde prestatie-indicatoren voor het uitvoerend proces.
- Houtskoolschets
Een door het Kernteam vastgesteld overzicht van noodzakelijke aanpassingen in de inrichting van de Loonaangifteketen over een periode van ca 7 jaar. De houtskoolschets wordt opgesteld in afstemming met het ecosysteem.

2 Werken aan dienstverlening

De ketenpartners werken van harte mee aan het streven van de overheid om de dienstverlening aan burgers en bedrijven te versterken en te vergroten. De loonaangifteketen is een van de fundamenten van de dienstverlening van een groot aantal overheidsorganisaties van Nederland. In de coronaperiode hebben de ketenpartners van de loonaangifteketen bewezen snel en flexibel te reageren op noodsituaties. In aansluiting op het motto van het coalitieakkoord draagt dit meerjarenplan de titel 'Werken aan dienstverlening'. De organisaties die elkaar treffen in de loonaangifteketen weten uit ervaring dat alleen door elkaars nabijheid op te zoeken de samenwerkingsrelatie succesvol is en daarmee de basis is voor het verlenen van een goede dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Dit meerjarenplan loopt vrijwel gelijk met de verwachte regeerperiode van het kabinet Rutte IV. In het coalitieakkoord *'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'* staan beleidsvoornemens van het kabinet die onder andere de loonaangifteketen gaan raken. Die betreffen zowel de materiewetten als ook een aantal focuspunten in de relatie tussen burger en overheid¹.

Een intensieve samenwerking in de periode die het meerjarenplan beslaat, staat dan ook centraal in de volle breedte van de loonaangifteketen (van inhoudingsplichtige tot aan de afnemer van gegevens). Bij de ontwikkeling en uitwerking van nieuw beleid verwachten wij van de departementen dat ook de inbreng van de voor- en achterkant van de loonaangifteketen meeweegt in de beleidsvorming. Dat brengt voor ons als loonaangifteketen met zich mee dat de voor- en achterkant van de loonaangifteketen in de gelegenheid is om die inbreng te leveren. Er worden nieuwe instrumenten zoals de invoerings- en de doen-vermogen-toets ingevoerd. Wij streven er naar om de samenwerking tussen Belastingdienst en UWV in de ontwikkelperiode van deze instrumenten te optimaliseren.

Het coalitieakkoord wordt verder uitgewerkt in concrete beleidsvoornemens. Het beeld is dat rond de zomer een planningsbrief / hoofdlijnenbrief naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. De partners in de loonaangifteketen (met name beleidsdepartementen en uitvoeringsorganisaties) zullen elkaar, gezien het grote maatschappelijke belang van de loonaangifteketen, telkens opzoeken om uitgangspunten te delen en te overleggen in hoeverre de beleidsvoornemens passen in gezamenlijke en eigen prioritering van de uitvoerbaarheid.

---

¹ "We werken aan een **overheid die betrouwbaar, dienstbaar, dichtbij en rechtvaardig** is. We willen dat mensen altijd persoonlijk in contact kunnen komen met de overheid, bijvoorbeeld via een loket waar mensen terecht kunnen met vragen, en essentiële voorzieningen zo veel mogelijk behouden blijven. Het kabinet zet het **programma Werken aan Uitvoering** voort. Hierbij trekt het kabinet nadrukkelijk samen op met gemeenten, die als eerste overheid optreden. We beoordelen **wetten op eenvoud, menselijke maat en uitvoering** en verbeteren waar nodig. Het mag niet zo zijn dat mensen die onbedoeld een fout maken, direct als fraudeur worden bestempeld. In de uitvoering moet ruimte zijn om af te wijken als de gevolgen voor mensen onevenredig groot zijn. Waar mogelijk krijgen professionals in de uitvoering meer beslissruimte. We nemen daarvoor **hardheidsclausules** op in de wet. Er komt in lijn met het rapport van de Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisaties (TCU) (Kamerstuk 35387, nr. 3) **meer aandacht voor de uitvoeringstoets door instanties zelf**, beter inzicht in mogelijkheden van systemen en ICT, het toetsen van voorstellen uit de Kamer op uitvoerbaarheid, een 'doen-vermogens-toets', en mogelijk een 'generatietoets'. Grote wetsvoorstellen worden voorafgegaan door een **hoofdlijnenbrief**. De effecten van wetgeving op de uitvoering worden na één jaar geëvalueerd (invoeringstoets)."

Verderop in het meerjarenplan worden de beleidsvoornemens, die in het coalitieakkoord worden genoemd, voor zover nu bekend, uitgewerkt, zoals het versterken van vertrouwen van burgers en bedrijven in het overheidsoptreden. Dat raakt het streven van de loonaangifteketen om de kwaliteit en integriteit van gegevens te verbeteren. Daarnaast kijken we naar mogelijkheden om de actualiteit verder te verbeteren. Onder andere door te investeren in de monitoring van de kwaliteit van de gegevens en te bevorderen dat inhoudingsplichtigen eerder hun loonaangifte doen.

Tot slot zal gezien worden, in hoeverre naast de bestaande prestatie-indicatoren (normenkader), die zich uitsluitend richten op de resultaten van het uitvoeringsproces, andere normen kunnen worden ingezet die zich richten op de maatschappelijke taak van de loonaangifteketen en de realisatie van het activiteiten- en meerjarenplan.

3 Basis op orde: borgen van continuïteit en stabiliteit

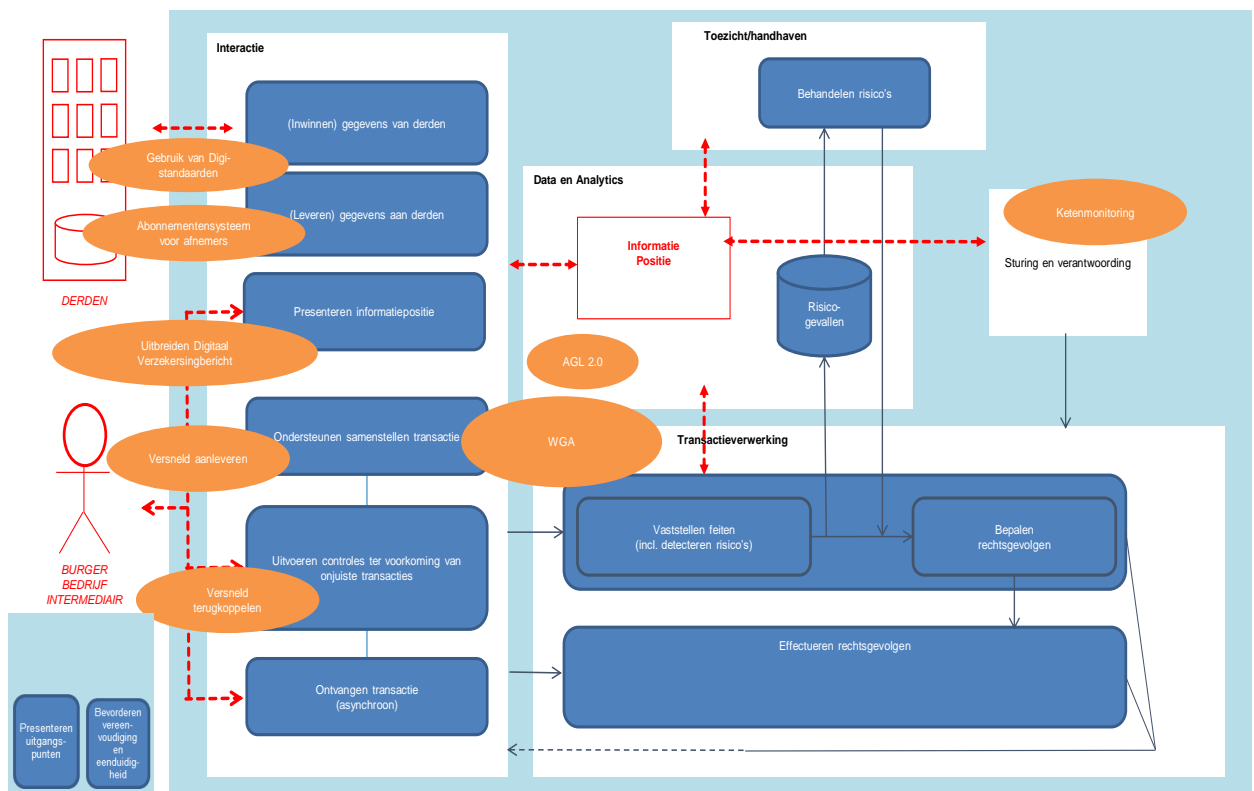
Zonder een stabiele loonaangifteketen loopt de Nederlandse maatschappij risico's op een verstoorde dienstverlening van grote publieke dienstverleners (Belastingdienst, UWV, CBS, SVB, gemeenten en overige uitvoerders van publieke regelingen, zoals pensioenfondsen, CAK en deurwaarders) aan burgers en bedrijven. Het is dus van belang dat de bestaande processen conform het normenkader worden uitgevoerd en dat de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving wordt doorgevoerd.

Voor het meerjarenplan loonaangifteketen vallen hieronder alle initiatieven en activiteiten die gericht zijn op technische verbetering en vernieuwing van processen en ICT-systemen voor het innen, beheeren en delen van nominatieve gegevens. De dienstverlening aan burgers en bedrijven krijgt een nieuwe impuls door het toepassen van verbeteringen in het controleproces waardoor inhoudingsplichtigen sneller worden geïnformeerd over fouten in de loonaangifte.

Houtskoolschets 2016

De houtskoolschets van de loonaangifteketen (2016) als leidraad voor de inrichting van de keten voor de middellange termijn is reeds eerder door het Kernteam aanvaard. Bij de ontwikkeling van de houtskoolschets zijn toen alle ketenpartners van de loonaangifteketen nadrukkelijk betrokken.

Het streven is er nu op gericht de (randvoorwaardelijke) activiteiten die voor de realisatie van de houtskoolschets nodig zijn tot en met 2023 met kracht voort te zetten. Het ontwikkelpad van de houtskoolschets past in de digitale strategie van e-Overheid.

In 2023 worden de laatste activiteiten van de houtskoolschets 2016 afgerond. Om de borging van de continuïteit en stabiliteit ook in de jaren na 2023 te waarborgen start de loonaangifteketen een proces om te komen tot een houtskoolschets 2023 - 2028. Uiteindelijk willen we uiterlijk ultimo 2023 een nieuwe houtskoolschets ontwikkeld hebben. Dit brengt mee dat alle partijen van de loonaangifteketen de ruimte krijgen om hun inbreng te leveren en onderling af te stemmen. Belangrijk punt is dat de IV-planning goed op elkaar wordt afgestemd.

De volgende onderwerpen uit de houtskoolschets 2016 zijn ultimo 2023 afgerond.

- *Vernieuwing Werkgeversadministratie*

In de Werkgeversadministratie (WGA) administreert de Belastingdienst de gegevens van inhoudingsplichtigen voor de loonheffingen. Deze gegevens worden uitgewisseld met UWV. De WGA is essentieel voor de ondersteuning van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst en UWV in het kader van de loonheffingen. Het (geautomatiseerde) proces is genormeerd (normen 1 en 2 van het normenkader van de loonaangifteketen). Het huidige systeem WGA is aan het eind van zijn technische levensduur en is dringend aan vervanging toe. Na het vooronderzoek in 2019 is de bouw van de Relatiegegevens Loonheffingen (RLH) aan de zijde van de Belastingdienst en de vernieuwing van de WGA aan de zijde van UWV gestart in een drietal plateaus met een doorlooptijd tot in 2023.

- *AGL 2.0*

In 2017 is het plan AGL 2.0 geaccordeerd door het LMO. Er is een ontwikkeltraject gestart waarmee AGL doorgroeit naar een expertisecentrum. Dit centrum houdt zich bezig als analist voor het detecteren van fouten in de loonaangiften, als controleur op het gebied van foutherstel en als adviseur met een permanente monitoring op de gegevenskwaliteit. AGL 2.0 voorziet in analyse met een voorspellend vermogen met betrekking tot de kwaliteit en impact van nieuwe wetgeving en andere wijzigingen in het loonaangifteproces. Daarnaast biedt AGL 2.0 continue inzichten in de kwaliteit en actualiteit van de ontvangen gegevens. Zij is partner bij het toepassen van loondata binnen het domein Werk en Inkomens en geeft een unieke inzicht in de kwaliteit van de loonaangifte. Dit traject loopt nog door tot in 2022. Ultimo 2022 wordt bezien of en welke vervolgstappen nog nodig zijn.

Van de volgende onderwerpen is het nog niet duidelijk of deze in 2023 zijn gerealiseerd:

- *Versneld (digitaal) terugkoppelen*

Het streven is om inhoudingsplichtigen zo snel mogelijk (digitaal) te informeren over geconstateerde fouten om hen in staat te stellen de fout snel te herstellen. Dit voorkomt dat inhoudingsplichtigen een aantal malen worden benaderd met foutmeldingen. Door zo snel mogelijk (digitaal) terug te koppelen wordt ook sneller de kwaliteit van de gegevens verbeterd.

In 2021 is een oplossingsrichting besproken in de verschillende overleggen van de loonaangifteketen. De gekozen oplossingsrichting wordt ondersteund. Begin 2022 is geconstateerd dat door de ontwikkeling van Multi Kanaal Mededelen (Belastingdienst) er meer mogelijk is dan eerder. Dit wordt nu eerst bekeken samen met UWV. De uitkomst daarvan wordt vervolgens weer afgestemd in de diverse overleggen. Vervolgens wordt beslist op basis van een businesscase.

- *Monitoring van de loonaangifteketen*

Voor het op objectieve wijze beoordelen van het functioneren van de loonaangifteketen is een normenkader ontwikkeld. Dat kader is gebaseerd op de verwerkingsprocessen binnen de loonaangifteketen en vormt de basis voor de sturings- en verantwoordingsinformatie over de werking van de loonaangifteketen. Het normenkader beschrijft zeven normen (zie bijlage). Daarnaast zijn er processtappen waarbij de loonaangifteketen de maximale inspanningsverplichting heeft om de kwaliteit van deze processtappen te borgen. Het normenkader voor het jaar 2022 is ongewijzigd ten opzichte van 2021.

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, wordt gezien in hoeverre de bestaande set aan prestatie-indicatoren uitgebreid kan worden met indicatoren in de vorm van uitkomsten die zich richten op (de resultaten van) de onderlinge samenwerking en de realisatie van het activiteiten- en meerjarenplan.

- *Eerder aanleveren*

In 2020 is het traject 'eerder aanleveren' in de lijn bij UWV en Belastingdienst belegd. Inmiddels wordt ongeveer 40% van het aantal inkomstenverhoudingen 'eerder aangeleverd' (direct of kort na het verstrekken van de loonstrook). De voortgang van het traject is opgenomen in de reguliere bestuurlijke rapportage. Eerder aanleveren is inmiddels bij een van de grootste publieke uitvoerders in een project opgenomen om op middellange termijn de aanlevering overeenkomstig de uitgangspunten van 'Eerder aanleveren' te realiseren.

Overig

- *Jaarovergangen en nieuwe wet- en regelgeving*

Een constante factor in de keten is het beoordelen van de impact en het doorvoeren van nieuwe nationale en internationale wet- en regelgeving die de loonaangifteketen raakt. In de komende jaren wordt de verandercapaciteit in aanzienlijke mate ingezet op de implementatie van het Pensioenakkoord en de implementatie van de beleidsvoornemens van het kabinet Rutte IV. Een belangrijke wijziging die in 2024 wordt doorgevoerd betreft de wijzigingen die samenhangen met de definiëring van het begrip 'inkomstenverhouding'.

In de loop van 2022 zullen de beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord meer geconcretiseerd worden qua beleidsvorming, planning van u-toetstrajecten, parlementaire behandeling en uiteindelijk de implementatie. De ketenpartners en de stakeholders zullen gezamenlijk optrekken om deze wijzigingen te beoordelen op uitvoerbaarheid.

4 Vakmanschap van de medewerkers

De Belastingdienst, UWV en CBS investeren in de kwaliteit van het vakmanschap van het personeel. En hebben aandacht voor de overdracht van kennis aan nieuwe generaties die bij de organisaties komen te werken. Dat is van belang om de gewenste kwaliteit van werk te kunnen leveren, om voldoende capaciteit te hebben om te werken aan onderhoud en verbetering van bestaande systemen, respectievelijk om nieuwe systemen tijdig met de juiste kwaliteit op te leveren. Daar waar nodig en mogelijk ondersteunen de organisaties elkaar in geval van capaciteitsgebrek.

In de loonaangifteketen wordt door de ketenpartners en de vele stakeholders nauw samengewerkt. De cultuur is bij al deze organisaties net even anders dan bij de eigen organisatie. Ook de organisatorische structuur verschilt. En tot slot moeten organisaties afwegingen maken in de prioritering van activiteiten die moeten worden uitgevoerd. Het bestaande succes van de loonaangifteketen is dan ook een resultante van hoe de samenwerking wordt vormgegeven.

Met instroom van nieuw personeel is het dan ook van groot belang dat zij doordrongen zijn van het belang om de nabijheid van collega's bij de ketenpartners en gesprekspartners van stakeholders op te zoeken.

Daarom worden voor nieuwe medewerkers introducties verzorgd die zich zowel richten op kennis van de procesgang, maar juist ook op het belang van samenwerking en hoe je die samenwerking vormgeeft en versterkt. Andere activiteiten betreffen evaluaties, kennisoverdracht gecombineerd met onderlinge kennismaking via ketencafés en andere activiteiten. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het voortzetten van het uitbrengen van gezamenlijke adviezen, het onderling afstemmen van u-toetsen in geval van nieuwe wet- en regelgeving en dichterbij elkaar brengen van beleid en uitvoering.

5 Versterken en bevorderen van gegevenskwaliteit

De kwaliteit van gegevens die de loonaangifteketen ontvangt en verstrekt bepaalt de maatschappelijke waarde van de loonaangifteketen. Dat betreft zowel de kwaliteit van de gegevens die inhoudingsplichtigen aan de Belastingdienst leveren, de nominatieve gegevens die de Belastingdienst vervolgens aan UWV voor de Polisadministratie levert en tot slot de gegevens die UWV aan het CBS, als bron voor een breed palet aan statistische informatie, en andere publieke en private afnemers verstrekt.

- *Analyses*

Om die kwaliteit in de going concern te borgen worden door AGL analyses uitgevoerd, zijn in de procesgang controlemomenten ingebouwd en is er een voorziening voor individuele terugkoppeling op onjuiste gegevens door individuele burgers (IRA). Fouten worden vervolgens hersteld. De uitkomsten van deze activiteiten worden gemonitord. De kwaliteit van gegevens is zeer gebaat bij controles aan de poort omdat evident foute gegevens dan niet in de Polisadministratie terecht komen. Bij het inrichten van controles is het streven er daarom op gericht zoveel mogelijk controles direct bij de poort te plaatsen.

Om de veelvoorkomende fout ‘combi BSN en geboortedatum’ te voorkomen loopt er een initiatief om inhoudingsplichtigen de mogelijkheid te geven om die controle zelf te doen. Verder loopt er een onderzoek naar de mogelijkheid om fouten eerder en digitaal aan inhoudingsplichtigen te melden (zie hoofdstuk 3 bij versneld (digitaal) terugkoppelen).

- *Oplossingen bevorderen in wet- en regelgeving*

Een aantal externe en interne ontwikkelingen in de eerdere jaren zijn aanleiding geweest voor een onderhoudscheck op de gegevensset. De uitkomsten in de vorm van verbetervoorstellen zijn aan de departementen SZW en Financiën aangeboden. De verbetervoorstellen bestaan uit voorstellen voor definiëringen van gegevens of woordcombinaties en uitkomsten van onderzoeken naar de legaliteit onder de uitvraag van een aantal rubrieken in de Regeling gegevensuitvraag loonaangifte (incl. voorstellen tot het vervallen van een aantal gegevensuitvragen). Ook is een pré-toets door de betrokken uitvoeringsorganisaties uitgevoerd.

Eén van de uitkomsten is dat in ieder geval de uitvraag van adresgegevens en een aantal andere principiële onderliggende vraagstukken nader onderzocht moeten worden. Ook blijkt dat er nog wel een scherpere c.q. consistentie-slag gemaakt kan worden in de definiëringen. Er is een implementatie-planning opgesteld richting aanpassing van de Regeling gegevensuitvraag loonaangifte en de daarmee verband houdende verwijzing in het Besluit SUWI met datum inwerkingtreding 1 januari 2024.

Verder is in 2019 is een werkgroep samengesteld onder leiding van SZW, met vertegenwoordigers van SZW, Financiën, Belastingdienst, UWV, Ketenbureau en CBS, om het begrip ‘inkomstenverhouding’ (hierna IKV) te definiëren. De uitkomst van deze werkgroep heeft geleid tot twee op 23 april 2021 in het Staatsblad gepubliceerde besluiten (Staatsblad, 2021, 198 en 199). Naar aanleiding van intern overleg binnen het Ministerie van Financiën is ook besloten om de wettelijke grondslag voor het opvragen van gegevens per IKV te verduidelijken. Naast het bovenstaande is er een zogenoemd ‘kennisdocument IKV’ gepubliceerd.

De inwerkingtreding van bovengenoemde twee SZW-besluiten was oorspronkelijk gepland op 1 januari 2023 maar is in november 2021 uitgesteld tot 1 januari 2024. Dit vanwege door diverse stakeholders geuite bezwaren. Deze beslissing is gecommuniceerd naar de Tweede Kamer en alle reeds bij dit voorstel betrokken belanghebbenden. Belastingdienst en UWV hebben geconcludeerd dat de uitvoeringsgevolgen voor de eigen organisaties vanwege het uitstel beperkt zijn maar dat wel extra ingezet moet worden op het communicatietraject richting inhoudingsplichtigen en softwareontwikkelaars.

- *Vergroten deelname pensioenfondsen die gebruik maken van de loonaangifteketen*

Enmalige uitvraag, meervoudig gebruik van gegevens is een leidend beginsel voor de loonaangifteketen. Daarom wordt aan potentiële afnemers informatie verstrekt over de mogelijkheden en voordelen van aansluiten op de polisadministratie. Het zijn per definitie langdurige trajecten waarbij geleidelijk vertrouwen wordt gekweekt over de toegevoegde waarde van aansluiten op de loonaangifteketen.

Hierbij richten we ons op het versterken van de relatie met de pensioenfondsen. Pensioenfondsen zijn op wettelijke basis potentiële afnemers van de gegevens uit de loonaangifteketen. Op dit moment is er één bedrijfstakpensioenfonds dat daar uitsluitend gebruik van maakt: het Pensioenfonds Horeca en Catering (PH&C). Door aan te sluiten op de loonaangifteketen krijgen pensioenfondsen gestructureerd actuele gegevens binnen. Tenslotte profiteren de pensioenfondsen na aansluiting op de loonaangifteketen van alle kwaliteitscontroles en kunnen de pensioenfondsen, onder andere via het afnemersoverleg, met de uitkomsten van de kwaliteitsmonitor invloed op de gegevenskwaliteit uitoefenen. In 2022 wordt een businesscase opgesteld in samenwerking met de Pensioenfederatie over de voor- en nadelen van aansluiten op de loonaangifteketen. De verwachting is dat dit in de jaren tot de invoering van het nieuwe Pensioenakkoord tot meer aansluitingen gaat leiden.

6 Gegevensbescherming

Bescherming van de privacy van burgers en bedrijven is van groot belang in de Loonaangifteketen. Het is maatschappelijk onaanvaardbaar als de gegevensbescherming niet voldoet aan de wettelijke eisen. Burgers moeten gemakkelijk kunnen achterhalen aan wie hun gegevens worden verstrekt, dat gegevens goed worden beschermd tegen inblik van onbevoegden en dat gegevens niet langer bewaard worden dan wettelijk mag.

De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen baseline, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid. De BIO richt in het bijzonder op afzonderlijke organisaties. Daar ligt ook de verantwoordelijkheid voor een juiste toepassing van de regelgeving. Zowel bij de Belastingdienst als bij UWV lopen initiatieven (bijvoorbeeld GAP-analyses op koppelvlakken door UWV) om de procesgang -waar nodig- overeenkomstig de normen van de BIO in te richten.

Het Kernteam hecht zeer sterk aan informatiebeveiliging van gegevens. Juist in een samenwerkingsverband moet duidelijkheid zijn over de onderlinge verantwoordelijkheden, eigenaarschap en de bredere maatschappelijke verwachtingen over informatiebeveiliging. Daarom wordt in 2022 een start gemaakt met een verdieping op die vraagstukken.

De gegevens in de Polisadministratie, welke door UWV wordt beheerd, kennen drie eigenaren, te weten de Belastingdienst, CBS, UWV of van combinaties van deze partijen. De verwerkingsverantwoordelijkheid is per gegeven vastgelegd in de wet SUWI. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft aan dat gegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk voor de uitvoering van de wettelijke taak van een organisatie. Deze bewaartermijnen zijn separaat door de drie organisaties in eigen selectielijsten vastgelegd.

In 2021 heeft UWV het Beleid Historische gegevens opgesteld. Het beleid is van toepassing op de Polisadministratie, bestaande uit de bronsystemen Polis+, UPA en WGA. Het Kernteam heeft in 2021 kennisgenomen van het UWV-project 'Beleid Historische gegevens. Uitvoering van het beleid en het achteraf moeten realiseren van een vernietigingsfunctie in een omvangrijke database zoals de Polisadministratie, is complex en risicovol onder meer omdat de andere eigenaren van de Loonaangifteketen (Belastingdienst en CBS) eigen bewaartermijnen kennen.

De Polisadministratie speelt een cruciale rol binnen de loonaangifteketen, een keten waar vele burgers, bedrijven en zowel publieke als private uitvoeringsorganisaties dagelijks afhankelijk van zijn. De continuïteit van deze keten is dan ook van eminent belang, risico's op verstoringen in deze keten moeten te allen tijde voorkomen of ingeperkt worden. Derhalve wordt het Beleid Historische Gegevens gefaseerd aangepakt.

In 2022 start het project met als doel te bepalen of en hoe de Polisadministratie AVG-compliant gemaakt kan worden. Gestart wordt met het opstellen van één geüniformeerde selectielijst van UWV, Belastingdienst en CBS samen. Het Kernteam verbindt zich aan het creëren van draagvlak voor de

voorgestane strategie en de verdere implementatie daarvan. Via de bestuurlijke rapportages wordt de voortgang gemonitord.

Gegevensleveringenregister

UWV Gegevensdiensten heeft het voornemen om in samenwerking met andere divisies van UWV een Leveringenregister op te zetten waarin is vastgelegd van welke gegevens vanuit welke bron aan welke afnemer worden geleverd, te beginnen met de leveringen vanuit de Polisadministratie. Besluitvorming over het vooronderzoek van het project staat gepland voor Q2 2022.

7 Beperken van risico's

De loonaangifteketen heeft sinds de start een structuur ingericht waarin risico's die zich mogelijk kunnen voordoen worden geïnventariseerd en beheersmaatregelen worden getroffen. Hierover wordt periodiek gerapporteerd aan de verantwoordelijke gremia. Het betreft zowel risicobeperking in de bedrijfsvoering/procesgang van de loonaangifteketen, als ook maatschappelijke risico's (denk aan inspanningen op het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van polisgegevens, informatiebescherming, reguliere BCM-activiteiten). Tegen de achtergrond van het belang van de loonaangifteketen voor de financiële en gegevenshuishouding van Nederland wordt gericht gewerkt aan het inventariseren en beheersen van (opkomende) risico's.

Een belangrijk risico is dat de keteneigenaren niet in staat zijn om op het juiste moment de juiste mensen in te kunnen zetten om de noodzakelijk essentiële innovaties te realiseren die zich richten op het borgen van de continuïteit en stabiliteit van de loonaangifteketen. Ter beheersing van dit risico is ervoor gekozen om al in een vroegtijdig moment bij de jaarplanvorming van de dragende organisaties hiervoor aandacht te vragen en vervolgens in overleg in de portfolio op te nemen. Innovaties worden in de vorm van een businesscases aan de bestuurlijke gremia voorgelegd.

Verder is zichtbaar dat tussen de drie keteneigenaren van de loonaangifteketen verschillen bestaan in beschikbare middelen, capaciteit en belang bij specifieke beheersmaatregelen. Dat kan gevolgen hebben voor de realisatie van het ambitieniveau en daarmee aanleiding zijn tot spanningen tussen de organisaties. De beheersing van dit risico is in de komende jaren een expliciet aandachtspunt voor de betrokken bestuurders.

Naar aanleiding van de rapportage Commissie Loonaangifteketen hebben zowel de dragende organisaties van de loonaangifteketen als ook de afnemers maatregelen getroffen die zich richten op het beperken van het misbruikrisico in de loonaangifteketen in brede zin. Belangrijkste conclusie van de rapportage is dat er meer focus moet komen op vermeende en daadwerkelijke misbruikrisico's in de loonaangifteketen. De loonaangifteketen monitort de voortgang van de acties. De Tweede Kamer wordt via de 'Stand van de Uitvoering' tweemaal per jaar geïnformeerd.

8 Zichtbaarheid

Het is van groot belang dat de meerwaarde en de resultaten van de loonaangifteketen maatschappelijk breed gedeeld worden. Hiertoe ontplooit de loonaangifteketen de volgende activiteiten.

- *Verder versterken van de relaties in het ecosysteem*

Leidend beginsel is dat het ecosysteem in de volle breedte betrokken is bij en invloed kan uitoefenen op relevante ontwikkelingen en (beleids)trajecten. Ook in de komende jaren werken wij aan het versterken van de onderlinge relaties in het ecosysteem van de loonaangifteketen. Er zal in het bijzonder aandacht besteed worden aan het op een eerder moment betrekken van het ecosysteem aan het begin van het wetgevingsproces, de jaarlijkse actualisatie van het meerjarenplan, het uitvoeren van onderhoud op de gegevensset en 'loonaangifteketen 2030'.

- *Open data en Open informatie*

De loonaangifteketen onderschrijft en steunt het streven naar het vergroten van het gebruik van Open data die ketenpartijen ter beschikking stellen en transparantie over de werking van de keten (Open informatie). Het CBS stelt informatie die verkregen is uit de loonaangifteketen via (geanonimiseerde) datasets ter beschikking aan de maatschappij. In 2019 is informatie over de werking van de keten op loonaangifteketen.nl gepubliceerd. De doorontwikkeling zal zich richten op het publiceren van procesdata zoals een monitor op ontvangen aantallen aangiften en op teruggekoppelde fouten, die op loonaangifteketen.nl worden gepubliceerd. Mogelijk worden in de toekomst ook de uitkomsten van de kwaliteitsmonitor gepubliceerd.

Tot slot zal gezien worden welke maatregelen nodig zijn voor de aanpassing van de Wet Hergebruik van overheidsinformatie, die in overeenstemming gebracht gaat worden met een Europese richtlijn met betrekking tot Open Data.

- *Kenniscentrum ketensamenwerking*

De loonaangifteketen wordt als voorbeeld gezien voor een effectieve en relationeel sterke vorm van samenwerking tussen overheidsorganisaties en de andere partijen van het ecosysteem. In hoofdstuk 2 is geconstateerd dat overheden gezien de complexiteit van de vraagstukken waarvoor men staat, vaker onderlinge samenwerkingsrelaties aangaan. De vraag naar uitleg over het succes van de loonaangifteketen neemt dan ook toe, zowel van externe partijen als uit de betrokken organisaties van het ecosysteem zelf. De loonaangifteketen is een kenniscentrum geworden op het gebied van ketensamenwerking. De voorlichtingsactiviteiten in dat kader worden voortgezet, waarbij ook aandacht zal worden besteed aan de wijze waarop de loonaangifteketen zich oriënteert op de toekomst.

- *Kenniscentra ketenpartners*

Alle drie de ketenpartners hebben of zijn bezig met de inrichting van expertisecentra. De data-analisten van de organisaties zijn experts m.b.t. (de kwaliteit van de) data en de datastromen in de loonaangifte, het personendomein, het werkgeversdomein en aanverwante bronnen. Het CBS is vanuit haar wettelijke taken daarin de belangrijkste partner. In samenwerking met in- en externe partijen wordt hun expertise optimaal ingezet voor:

- het in kaart brengen van de (risico's m.b.t. de) kwaliteit van de gegevens in de Polisadministratie en andere databases gerelateerd aan de loonaangifteketen, advies over welke maatregelen ingezet kunnen worden om de kwaliteit van gegevens te verhogen en te monitoren of geïmplementeerde maatregelen het gewenste effect hebben.
- het leveren van een onderbouwing van de besluitvorming bij UWV, Belastingdienst en mogelijk ook andere departementen door kwantificering van de potentiële beleidsvoornemens resp. reële effecten van beleidstoepassingen (o.m. wet- en regelgeving) en projectvoorstellen e.d. zowel voor als na invoering.

9 Bijlagen

9.1 Normenkader

De werking van de loonaangifteketen wordt gemonitord aan de hand van een normenkader. Het normenkader bevat zeven normen. De meetwijze voor norm 2, 4 en 5 is in 2018 aangepast, maar voor alle normen is de normeis intact gebleven.

Omschrijving externe norm	Norm 2022
1. Jaarlijks initieel oproepen van inhoudingsplichtigen (die opgenomen zijn in de WGA van de Belastingdienst) tot het doen van aangifte middels een aangiftebrief.	≥ 98% Volledigheid Juistheid Tijdigheid
2. Gegevens van inhoudingsplichtigen in de WGA van de Belastingdienst worden overgezet naar de WGA van UWV (per kwartaal achteraf gemeten).	≥95 % Volledigheid Juistheid
3. Aan de loonaangifteketen aangeboden gegevens (via de loonaangifte-berichten) verliezen geen informatiewaarde in de keten tijdens verwerking en worden inhoudelijk ongewijzigd opgeslagen in het polidomein en de heffingsadministratie (per kwartaal achteraf).	≥ 95% Juistheid
4. Alle ontvangen loonaangifteberichten, uitgezonderd alle afgekeurde en in behandeling genomen uitval, worden opgeslagen in het polisdomein en zijn tijdig beschikbaar voor afnemers van loonaangiftegegevens op werknemersniveau	≥ 97% Volledigheid Tijdigheid (meting vanaf Logius tot Polis)
5. Aan de geprioriteerde afnemers van het polisdomein worden de gegevensleveringen conform de met hen afgesloten overeenkomsten beschikbaar gesteld.	≥ 95% Volledigheid (1 onderdeel) Tijdigheid
6. Maximale inspanning in het beperken van verzuim en verschillen in de loongegevens van de aangiften.	Max. 1% Onvolledig Onjuist
7. Inhoudingsplichtigen ontvangen een terugkoppeling en een correctie-verzoek voor de door hen gemaakte fouten in de werknemersgegevens.	98% Volledigheid Juistheid Tijdigheid

9.2 Lijst van afkortingen

AGL	Analyseteam Gegevenskwaliteit Loonaangifteketen
AOL	Afnemers Overleg Loonaangifteketen
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BC	Businesscase
BCM	Business Continuity Management
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BSN	Burger Service Nummer
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
IKV	Inkomstenverhouding
IRA	Individuele Reactie Afhandeling
ICT	Informatie en Communicatie Techniek
IV	Informatievoorziening
LAK	Loonaangifteketen
LMO	Lijn Managers Overleg (Loonaangifteketen)
P,H & C	Pensioenfonds Horeca & Catering
RLH	Relatiegegevens Loonheffingen (Belastingdienst)
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisaties Werk en Inkomen
SVB	Sociale VerzekeringsBank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TCU	Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisaties
UPA	UWV Personen Administratie
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
WGA	Werkgeversadministratie

9.3 Geraadpleegde bronnen

Belastingdienst (2022). *Jaarplan 2022*

CBS (2022). *Jaarplan 2022*

Kaal, M., Plantinga, S. en ter Berg, J. (2019) *Relatie burger overheid 2030. Onderzoek in opdracht van de Nationale Ombudsman*

UWV Concern ICT (2021). *UWV Informatieplan 2022 – 2026*

UWV (2021). *Jaarplan 2022*

UWV (2021). *Jaarplan UWV Gegevensdiensten 2022*